

Ką daryti, kai prasideda ekstremali situacija?

Ką Jums reikia daryti,
jeigu prasideda karas ir turite išvykti?

2

Ką Jums reikia daryti, jeigu prasideda karas ir turite išvykti?

DALIS

Vilnius, 2023

© Europos lengvai suprantamos kalbos logotipas „Inclusion Europe“.

Daugiau informacijos rasite:

<https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

Šis tekstas parašytas **lengvai suprantama kalba**.

Lengvai suprantama kalba reikalinga žmonėms, kuriems sunku suprasti įprastus tekstus.

Lengvai suprantama kalba padeda jiems gauti naujos informacijos.

Tokių tekstų jau yra įvairiose pasaulio šalyse.

Šį tekstą parengėme pagal leidinį

„Ką turime žinoti apie pasirengimą

ekstremaliosioms situacijoms ir karo metui: rimti patarimai linksmiai“.

Leidinį galite rasti internete:

<https://kam.lt/leidiniai/ka-turime-zinoti-apie-pasirengima-ekstremaliosioms-situacijoms-ir-karo-metui-rimti-patarimai-linksmiai-2022-m-redakcija/>

Tekstą lengvai suprantama kalba rengė

Miglė Baltrūnaitė ir Agnė Župerkaitė.

Tekstą lengvai suprantama kalba vertino

Olga Podzemelnaja, Robertas Medveckis, Edita Dudko.

Piešiniai Iljos Bereznicko.

Iliustracijos iš <https://arasaac.org/> paveikslėlių galerijos.

Nuotraukos Krašto apsaugos ministerijos <https://kam.lt>,

Renatos Baniulienės <https://civsauga.lt>, policijos <https://policija.lrv.lt/>.

Bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos integralios bibliotekų informacinės
sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

© Ilja Bereznickas, 2015, 2023

© Krašto apsaugos ministerija, 2023

© Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, 2023

ISMN 978-609-412-235-4

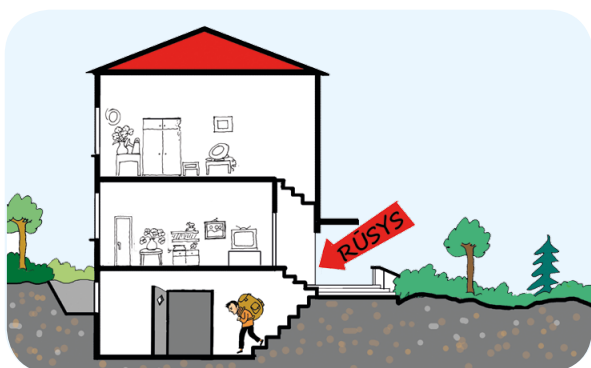
Turinys

Spauskite čia:
atversite
puslapį

Kur slėptis, jeigu prasidėjo ekstremali situacija?	5
Arba ką daryti, jeigu prasidėjo karas?	5
Ką padaryti, kad rūšys būtų saugi vieta pasislėpti?	6
Ką daryti, jeigu atsitiko nelaimė?	8
Ką daryti, jeigu girdite kaukiančią sireną?	9
Ką daryti, jeigu Lietuvoje bus žmonių evakuacija?.....	10
Kaip pasirengti evakuacijai?.....	11
Ką daryti, jeigu reikia evakuotis?.....	13
Ką daryti, jeigu negalite evakuotis?	15

**Kur slėptis,
jeigu prasidėjo ekstremali situacija?
Arba ką daryti, jeigu prasidėjo karas?**

Jeigu atsitiko ekstremali situacija ar prasidėjo karas, Jūs turėsite ieškoti saugios vietas. Saugi vieta bus tokia, kurioje galėsite pasislėpti. Pavyzdžiui, pasislėpti galite rūsyje. Rūsys yra kambarys, kuris dažniausiai būna gyvenamojo namo apačioje. Tai reiškia, kad rūsys yra po namu.

Jei norite pasislėpti rūsyje, jis turi būti Jums saugus. Pasižiūrėkite, ar rūsyje yra dar vienas išėjimas. Tada galėsite išeiti per antrą išėjimą. Taip galėsite naudotis dviem išėjimais. Jeigu vienas išėjimas bus uždarytas, galėsite išeiti per antrą išėjimą.

⇒ Atgal į turinį

**Ką padaryti,
kad rūšys būtų saugi vieta pasislėpti?**

1. Geriausia slėptis rūšyje.
Rūšio sienos storos ir stiprios.
Sienos Jus apsaugos.

2. Kartu su šeima pasirūpinkite rūšiu,
pavyzdžiui:

- Pasistatykite plačias lentynas.
Ten galėsite laikyti daiktus.
Jeigu lentynos bus plačios,
ant jų galėsite miegoti.
- Rūšyje įsirenkite vėdinimo angą.
Vėdinimo anga yra vieta sienoje,
per kurią ateina oras.

- Rūšyje turėkite nešiojamą viryklę.
Ant šios viryklės galėsite
gaminti maistą.

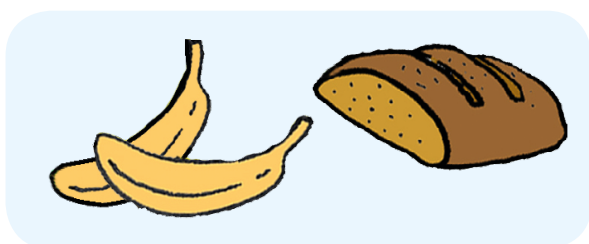
- Gali atsitikti taip, kad negalėsite išeiti per pirmąjį išėjimą, pavyzdžiui, ant jo bus namo nuolaužos. Nuolaužos gali būti namo dalys, kurios sugriuvo. Pavyzdžiui, sienos gabalas gali būti nuolauža. Pasižiūrėkite, ar rūsyje yra dar vienas išėjimas. Tada galėsite išeiti per antrą išėjimą.

3. Rūsyje turėkite atsargų.

Atsargos yra dalykai, kuriuos mes kaupiame vienoje vietoje, pavyzdžiui:

- drabužiai,
- batai,

- maistas,
- vanduo.

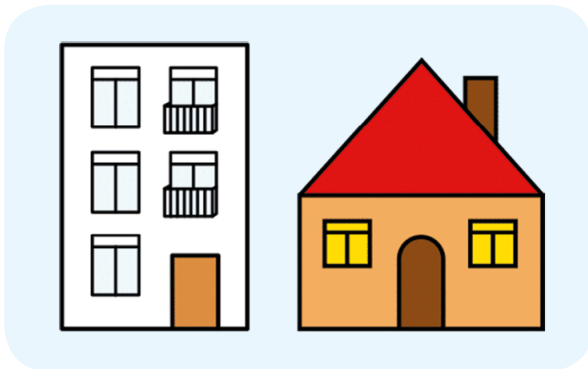

Ką daryti, jeigu atsitiko nelaimė?

Nelaimė yra tada, jeigu atsiranda pavojus Jūsų gyvybei, pavyzdžiui:

- prasideda karas,
- susprogsta bomba,
- kažkas Jus pagrobia,
- kažkas nori Jus nušauti.

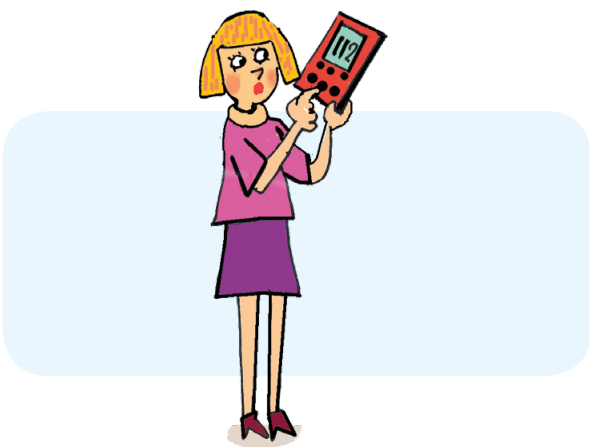
Ką daryti, jeigu atsitiko nelaimė?

1. Pasistenkite likti ramūs.
2. Jeigu galite, likite ten, kur esate.
Važiuoti gali būti pavojinga.

3. Jei atsitiks nelaimė,
Jūs tai sužinosite:
- per telefoną,
  - per radiją,
  - per televiziją.

Jei atsitiks nelaimė,
taip pat gausite pranešimą
į savo telefoną.
Ten bus parašyta, ką reikia daryti.
Darykite tai,
ką perskaitysite pranešime.

4. Jei atsitiks nelaimė,
Jums arba Jūsų šeimai
gali reikėti pagalbos.
Jeigu Jums reikia pagalbos,
skambinkite telefono numeriu 112.

Ką daryti, jeigu girdite kaukiančią sireną?

Jeigu įvyko nelaimė,
lauke pradės kaukti sirena.
Sirena kauks garsiai.
Sirena yra signalas,
kuris kauks 3 minutes.
Sirena reiškia nelaimę.

⇒ Atgal į turinį

Ką daryti, jei girdite kaukiančią sireną?

1. Įsijunkite televizorių arba radiją.
2. Televizoriuje arba radijuje įsijunkite LRT programą.
3. Išklauskite, ką sako žmogus per televiziją arba radiją.
4. Darykite tai, ką sako žmogus per televiziją arba radiją.

Ką daryti, jeigu Lietuvoje vyks žmonių evakuacija?

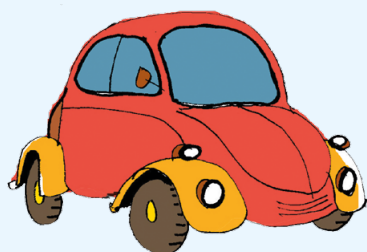
Evakuacija reiškia, kad:

- įvyko nelaimė,
- prasidėjo karas.

Tai reiškia,

kad Jūs turite išvykti
iš savo namų.

Iš savo namų turite išvykti
į saugią vietą.

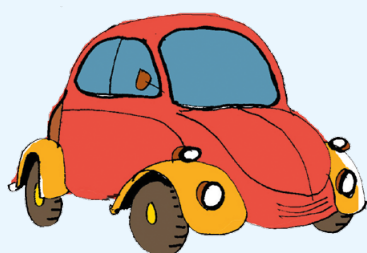
Jeigu Lietuvoje bus evakuacija,
Jūs gausite tokią informaciją:

- per kiek laiko turite išvažiuoti iš nesaugios vietos,
- kaip Jus išveš, jeigu neturite savo mašinos,
- į kokią vietą Jus veš,
- į kokią vietą reikia važiuoti, jei važiuojate savo mašina,
- ką reikia su savimi turėti, jeigu reikia išvykti iš namų.

Kaip pasirengti evakuacijai?

1. Iš anksto susitarkite su draugais ar šeima, kurie gyvena kituose miestuose. Tada galėsite važiuoti pas juos. Ten bus saugiau.

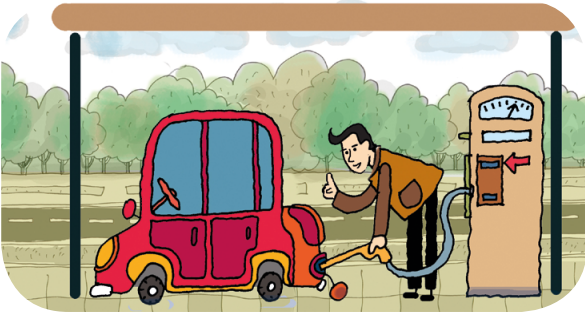

2. Sugalvokite, kaip važiuosite iš savo namų:

- koku transportu važiuosite, pavyzdžiui, mašina,
- su kuo važiuosite,
- kur važiuosite.

2 Dalis

⇒ Atgal į turinį

3. Jeigu važiuosite savo mašina, iš anksto pripilkite į ją benzino ar kitų degalų. Tada mašina važiuos.

4. Iš anksto susidėkite svarbius daiktus, pavyzdžiui:

- šiltus rūbus,

- geriamo vandens,

- dokumentus.

Ką daryti, jeigu reikia evakuotis?

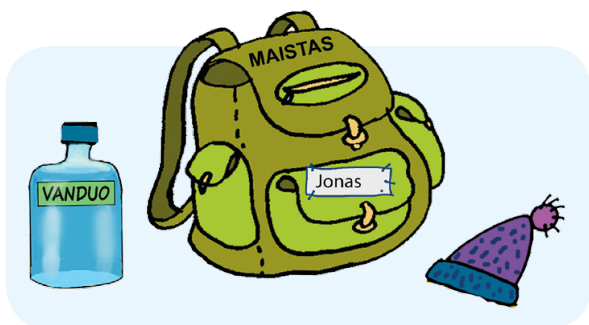

Evakuacija reiškia, kad:

- atsitiko nelaimė,
- prasidėjo karas,

Tai reiškia, kad Jūs turite išvykti iš savo namų.

Iš savo namų turite išvykti į saugią vietą.

Jeigu reikia evakuotis, Jūs:

1. Pasiimkite sukrautą būtiniausių daiktų kuprinę, kurioje yra:

- maistas,
- vanduo,
- rūbai,
- batai,
- higienos priemonės,
- kiti Jums svarbūs daiktai.

2. Apsirenkite drabužius, kurie yra saugesni, pavyzdžiui:

- ilgos kelnės,
- guminiai batai,
- neperšlampama striukė,
- kepurė.

⇒ Atgal į turinį

3. Važiuokite tais keliais,
kuriais pasakė važiuoti:

- policija,
- kariuomenė,
- pranešimas,
kurį gavote į savo telefoną.

4. Jeigu neturite draugų ar artimųjų,
pas kuriuos galite važiuoti,
važiuokite į kitas saugias vietas.
Apie šias vietas
Jums papasakos policininkai.
Šiose vietose gausite pagalbos.

5. Jeigu neturite savo mašinos,
galite važiuoti kartu su kitais,
pavyzdžiui, su kaimynais.
Jei atsitiks nelaimė, policija pasakys,
kur Jūsų lauks kiti žmonės.
Tada Jūs ten nueisite.
Kai ten nueisite,
galėsite važiuoti kartu su kitais.

6. Jeigu Jūs nenorite išvykti
arba negalite išvykti,
apie tai turite parašyti ant lapo.
Taip atsisakysite išvažiuoti.

Ant lapo turite parašyti savo:

- vardą,
- pavardę,
- gimimo datą,
- gyvenimo vietą ir
- tai, kad atsisakote išvažiuoti.

Ką daryti, jeigu negalite evakuotis?

1. Gali būti taip,
kad Jums reikia evakuotis,
tačiau Jūs negalite išvažiuoti.

Jeigu negalite išvažiuoti į saugią vietą,
eikite į kolektyvinės apsaugos statinį.
Kolektyvinės apsaugos statinys
yra toks namas, kur reikia eiti, jeigu:

- atsitiko nelaimė,
- prasidėjo karas.

2 Dalis

⇒ Atgal į turinį

Kolektyvinės apsaugos statinį žymime tokiu ženklų.

2. Būtinai kartu pasiimkite savo dokumentus.

3. Būtinai pasiimkite savo vaistus, jeigu tokius vartojate.

2023 08 10. Tiražas 5000 egz. Užs. Nr. GL-260

Išleido Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija,
Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius.

Leidinyi išleistas bendradarbiaujant su
Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“.

Maketavo Krašto apsaugos ministerijos bendrųjų reikalų departamento
Vaizdinės informacijos skyrius, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius.

Spausdino Lietuvos kariuomenės Karo kartografijos centras,
Muitinės g. 4, Domeikava, LT-54359 Kauno r.